

AM... STE BIS...
ON ZAGREB
K...
плаћена у готовом.

МУСКИ НОВИНИ

Crkva-katoličko sjemenište
Zagreb, gornji grad

ЗА РУСИНОХ У КРАЉОВИНИ ЈУГОСЛАВИЈИ

Најважнѣйши висти.

Прето Блум понош.

Влада социјалиста и жидѣ Блума у Францужкеј спадла прето, бо за еден рок гавдованя направела вона у државним бюджету 26 милијарди франки длуства. Јака то сума можеме себе представити, кад подумае, же наш целорочни бюджет ма коло 3 милијарди франки. Так сто гавдовал социјалиста у друштве в большевиками. Да ше ратус од иреспасци предложела влада Блумова нови порциѣ на худобни народ (так робя социјалиста) и министр финансијох Оријол уж пита на рахунок тих нових порцијох 4 милијарди пожички и питал алато, котре служи банки лем як резерва. Розуми ше, же сенат, две шедза сами старши и разумпойши людас, не могол такей влади одобрити нови порциѣ, бо чим би вецей мала тим би вецей трошела и влада мушела спаднуц. Нова влада обеща же буде баржей мерковац.

Проци Стаљина

У Москви шкря ше велѣ друкотани летки проци диктатора Стаљина. У нѣх лице: „Кирвани Стаљин робя за Гитлера. Найлопших официрох большевицкеј армиѣ поштрелил, а на ѣх места погавел полуидијотох (малоумних). Издајник нашеј оцовщины Стаљин муши вац одевт за својо влочини“. — Ни Украјни наш те побунели проци Стаљина два полки войска еден у Киеву а еден у Харкове. Заверале и штрелили високих урядникох и официрох ле престава. Женѣ и фамилиѣ поштрелилих виганяю на Сибир.

Краль Карол

ведно вас престолонаследником Михайлом нацивел Польску да по баржей утврдан румунско-польске пријателство. У чесьц краљу приредаена велька ревиѣ войска, котра тринала штири годанин.

У Москви

оиварти комесар Руждзуктак, а ведно в нѣм и велѣ писани урядники вас главней управѣ за државни приредни предуасча.

Шотанова влада

у Францужкеј будве питац надавичайну власц од парламента. Випатра же терасиѣ цова влада вробѣ деинвалциѣ (амесити вредносц) франка. То якбачу едени выход да ше францужки државни бюджет приведе назад до шора.

Думки у косидби.

Косидба то за каждого земледѣлца час најбекшей работѣ и највекшого задовољства. Велька и чешка робота, даскь длугоки, горуцава, понатлине, недосилни ноци, преа одлучину — то час косидби, час гавней и најчешней работѣ у цалим земледѣлским року.

Але косидба привани земледѣлцу и највекше задовољство, бо тедя кон збера плоди своѣй целорочней работѣ, бо у косидби ше сполнило його целорочна надѣя. До терас ше трапел на жемѣ, давал ѣй шизки своѣй силѣ у надѣи, же му вона то заплаци. И цала жемѣ и цала вр приела земледѣлцу у надѣи на косидбу, ма кад час косидби приде и забрениа коса у уарстим жинце — аж за земледѣлец не будзе задовољни, як да ше не радуе сполнветѣй своѣй надѣи, плоду своѣго зноу, плаци за своѣй труду, на котрей олязали цали рок живота його и фамилиѣ.

Гаврели аме, же косидба випацнок целорочна надѣя земледѣлца. Але по вец, кад час косидби приде, а конец пат по? Така будзе тогорочна косидба за велѣх наших людзох у Керестуре, Петровцох, Андриѣвицох. Косидба преа конела, збераниа целорочней своѣй муни, а тога „мука“ уж давно пошла — конец пат по, бо пришкѣ сраниа и велька сила од агоре и побела шизко, по лем було на полю. Цо нам каже така „косидба“.

Гварѣ нам вона, же робота земледѣлца (а и каждого чловека) точ яка би чешка и уситована була, сама по себе нѣш не вреден, кад то Бог не поблагослови. „Аще Господь не создадет дом, всуе (дарно) трудитася андуциѣ“ — стоѣ у св. Писању, а тот страшни каменѣи, по того року побил пол Керестура и много людас не занимајали и обили и других наших валалох, докалуе, аж су праздни тотѣ евангелски слово. Дармо ше земледѣлец трудиа, не шил, не одаочива, дармо ма највекшу жем и најмодернейше ю оброби и вробѣ, кад Бог не да, та нѣш мац не будзе так як и тот, до ма подну жем и подно робѣ.

Тото посеще учи каждого уж не мож лезкѣ, же за кандау роботу и за успех у работѣ треба два ствари: чловека котри шорого робѣ и Бога, котри дава робота плод и своѣй благослов. И зато баж косидба напомина земледѣлца, же кон збера не лем плод своѣй работѣ, але и Божѣ дар, дар, котри му Бог дал, а могол и не дац, як цо велѣи и нѣдал.

Прето у покори и з молитву вибера ше права земледѣлец а косу на полю. Таж прето, же шизци може кон так повесц, ошпац присуство Божѣ и руку Божу, жин кон у страху Божѣи и у тим страху хова своѣо дѣла.

Але чи вельо ест вѣщѣка тихих правих земледѣлцох, котри би ше тримали старей присловки: „Моделѣ и робѣ!“ и котри би у ко-

сидби мали такую думки, ле зме их ту внесли? Чи велѣ сѣидомѣ того, же без Бога нѣш не можу доброго и тврцагого посидити, точ как би вредни работѣи и мудри були?

Велѣ тото зноу, але не вше так робѣ и не вше на то думаю. Най ше голем терва спомяно при читању теѣ статѣ. (мѣ)

Любов у вихованю.

Ужак своѣм дзеном вше праве и шире спочувствѣи и стварну помоц у ѣх болѣи и смутку. Не дозвољ дзѣску длуго плаки и жалосини не кад го спитѣ даке вешесце. Кад можеш помож му, або го бодай поцѣи кад му самочи не можеш. Полезнаѣй його боли, додаѣ му оиваносци, и врвучѣй го черневицосци. Не вшолуѣй преидац пред нѣма своѣо власни трапелѣи и мука и не наполниѣй ѣх младу главу зос своѣо бизу. Себе то не поможе, а дзѣску богубити зос тим даврцаним час його живота. Точ да не знам как вельки брѣсѣ не муча, точ да ци не знам як людас досадуе, ва винсѣуѣй на дзѣску того твоѣо слабе распочоженѣе, ле указуѣй му твоѣо зме, напѣвѣице и распѣвѣице лицо.

Приједнай себе шерцо дзѣнца зос благѣи и отвореним послушанѣиѣм зос нѣм. Не сумнѣй на што през причинѣ, бо то йому задава боль и дасцко траци дзѣску. Не хаснуѣк пред дасѣми нѣсѣа дукѣство, бо ше познѣише може вимѣсѣици на тебе самим. Розулауѣй на преа гнѣву, одлучно, але крѣпиче. У бѣнеди вше буда одлучни, а при тим благѣи, твоѣй слаѣ най будзе прирочни, не пресѣатки, але зато сердечни; твоѣо триманѣе поважно и таче да будѣи у нѣх почитованѣе. Тедѣ и твоѣо строгосѣ, кад то на остатку треба, не будзе дасѣи од тебе удалѣвѣиц, а блигосѣи на ромаже и любовѣи на одбере нечитованѣе.

Любов, котру себе канда од дзѣнца вѣда, не мож анѣ научиц, анѣ наказац. Готу любов треба себе найѣи, треба то себе заслужити. У тим агладу треба да ше родитѣи ведно, рука з руку, трудиа. Оцеѣ треба да резбудзуе у дѣсцох любовѣи ту машѣри, а маѣ треба да усадуе почитованѣе и чесьц оцова. Анѣ еден най ше не хвалѣ кельо добра зробѣли своѣому дасѣку, але баж провинѣи, кажде од родитѣох най зурѣи, за любовѣи, добродѣѣства и жертѣи другогѣ. Най причуѣю своѣо дзѣци до вѣдѣносѣи, любовѣи ту своѣому оцовѣи и маѣтери, най ѣх причуѣю, цо вони длужни своѣому оцовѣи и маѣтери рано, но молитѣи, кад приду зос школи, або од индѣѣи. вѣчар пред спаванѣм. Най ѣм ошмѣлаѣи, же су длужни моделѣи ше за своѣих родитѣох. Так ше науча правѣи любовѣи, а не пре саму корист.

Пштупованѣе родитѣох, котри ше стараю,

О ляду и громох.

Того року було досі бурі, ляду и громох. Вони барз вельо чекли зроби-ти у нямі, а вельо людзох од ніх по-гинуло.

Ляд и громи лютви явишка природи. Ми их добре познаме. У лютви дзень кед шадла велька снега, ляд ше на го-ризонту чарна хмарка. Вона ше роз-ширюе з минути на минути и за крат-ки час закрива цале небо. Воздух постана лавици. Птици ше скриваю ме-дзи конари древох або спекаю под стрехи. През хмару прелітуе огняна смуга (бліска), а о мали час чье ше чезае и глухе гирмотане. Бліскае вод-но зос громика бува ше частейше, ариза ше силна буря, и няміо ше зліва зос хмарох вельки диждж. Дакеди мес-то дижджу надало фальши ляду и німа замати поля.

Бурі у главним постанаю влізе, год их вст и у друпих часох року, па и в зиме. Метерологички дослідовани указує же бурі и гирмотаня маю — да так поеме — своєю наймилши го-дзини. Найчастейше постанаю од 2-6 годзин по поладню, кед цешота на земі найвекша; познейше бурі ритко буваю. Досі часто ше буря дзвигне и коло 3 годзин рано.

Причина пре яку настава ляд то розлика рижних верстох воздуха, котри ше медзи собою догикаю. То ше так става: Кед влізе слунко барз угрее зем, од земі ше зогрею и тоти вер-сти воздуха цо су земі найблісши. Але зато перші воздух жимни. Цешти воз-дух при земі поства лехейши, а жим-ни цо горе чезки. Прето горніши жим-ни и чезки воздух приривка тот по коло земі, цешти воздух дзвигне ше го-ре, а жимни ше спуніуе долу; так на-става витор. З копей пари, цо ше на-ходзи у цештим воздуху, кед ше пои дзвигне, робя ше хмары, валовиети зос

скорей, як думали, бо процибольшевиз-ка революция була планована аж за вшець. В юну у мароканским варошу Тегуану зинши ше главни преданици з генералом Франком и одлучели такої помац войну за вавбоду Испаниі од большевикох. Як знаме почало ше у Мароку, дзе мал Франко своєю вирту и випробовану армию и на Канарских островох.

Кед большевицка влада у Мадриду дала на жвирски способ на шмерц за-мучиши свойого противника цар, посла-лиха Калла Сотело, народни гнів проиш бедушних мучительох вибовкнул як синья несобица революция, котрої на чолє стан преслани генерал Франциско Франко.

Кед велька вєкшнна Испаниі була од большевикох вишлєбодзена, генерал Франко бул у октобру приглашени за начальника вишлєбодзеної народної держани. Програм його влади вст со-держани у тих кратких словах: Испа-ния муши буц национална еспанска и християнска держава. За тим цитрамом стої цали еспански народ, крім груци большевикох и анархистох, котри цал-ком странени владзе без чешти и розу-му и без влобови ту свомом народу. (МФ)

Оглашуйце у „Р. Новинах“!

витрову електричносту, котра виволує бліскае и гирмотане.

Само гирмотане и бліскае спадаю су тим явищом природи, котри вше найбаржей людзох зацімали. Страшна сила грому, и його уїтгожавалоце ді-лане напоминовало людзох вше зос страхом, и зато не було же длути час людзе видзети у тим якуш висту силу Божу. Аж 1753. року американски уче-няй Бенямин Франклин доказал же гром обична електрична искра. Правда же зос іто, як и зос пещицим цо на пшече, управя рука Божя, але сама у себе вона авт природне явишко.

Як ше мож од ляду браціи.

Од чхояи яку ляд приноши можеме ше так браціи, да своєю нямі осигурае проиш природних несудох у кождних вруктох за тоту цель основаних. Правда, же нас то коштує жартви в рока ит рок, але кед нас напредє авайдзе, кеме хто нам чешти заклац. Тек робя напредци ляде у напредних держа-вах. И у нашей держави лядска бавовина я-вєдла обоване осигуране житох и дрєвелних садох (Савска бавовина). Робя ше о том, да ше то осигурае прешкри на шидри бавовини.

Браня ше людє и так же на хмару лавоки. Давои, кед є вельки, ма моцию ігас и вол зос тим розгнїя хмары. Але то досі сла-ба помоц, особливо кед двочи на гани бара вельки. Зато у давних крайох на хмару впре-ляю зос мажарох. Та и то не барз помага. У давних часох употреблявєо мали дєсли, або цо вше акиця ракетни. Вони ше владу одиривки 200-300 м далєй од поля лєбо винограда, котре счеме очувац, з того боку павоца приходзи хмара и кед хмара приходзи ту цлому бліско тоти ше ракетли випстрєлює. Ракетли поїше дас 500 мєтери до воздуха — так високо и лядово хмары — так експлодиря и а тим хмару розгнїю. Да ше ракетли просто виружи порихтаю ше за то високи стлї лєбо лата коло котрої ракета вилєши до воздуха и так достане наверх.

Помоцу тих ракетох розгнїю лядово хмары у напредних жєкох як Франциска, Швай-царска, Италия и Аустрия. Вєдши гєдєве место тих ракетох мєо ємо особене дєсло котре вилєтра як жана хижка и през єї ко-мик виринує ше куля зос дєсли лєбо вєшка ракетли. К.

Кельо нам треба снац?

Кед человек досі не цти може на себе панатнуц вшеїяки чезки хороти, а и саму шмерц. У Китаю и у друпих крайох мучели людзох пераз так же им не дали снац. То були найстрашней-ши мучи цо их мож лєм видумєц.

Не раз чєме медзи людзми як гу-тора же дакому сон не потребни. Не давно писали за єднєго малярского урядника, же од кєди бул ранєти у вой-ни 1915. року од тєди до нєвєка не спял. Вон ше чувствує зовнїяким добре лєм дакєди го глава бої.

А у Вилєбскей зин бул єден пе-кар, котри стал б до 10 годзин на ме-тац. През ноц пєкол хлеб, а през дзєнь вше ходзєл на лєни. И год не спял дє-кельо днї дзєнь за днєм бул здравн, а ту тому и вєсєли.

Найду ше и таки людзе. Але за-мчайнє людзе муши спал. Сама людска природа вимага сон, бо премучєна зос роботу потребує одпочивку.

Кельо годзин треба человекви на одпочивок? — Рижни людзе, та им рижно и сна потребно. Давним досі кєди шия нєїц годзин на дзєнь, а друпим анї дєшєц не досі.

По нашим старим церковним оби-чало 8 годзин було одрєдзєно за робо-ту, 8 за молитву, а 8 на одпочивок. Єдна стара приповєдка так гваря: «Осем годзин за человека, дзєшєц го-дзин за жену, а дзєшєц за дурак». З того виходзи же жтредня мєра за сна-це було би 8 годзин.

Мєнєй сна потребує здравн, од-росли, а мєнєй хори и дєтєи, и стари людзе. Дзєри шия готово лєли дзєнь. Так исто и стариши особи потребує мє-цєй снаца.

З чого правя хлеб у рижних крайох?

У Лансцкей минаю бєвєту муку зос зомлєту скору шидни и шчу вєчєш погани.

На Камчаткє — полудостроп на Сибару — правя хлеб зос скоры шидни и вєзєа, котру скорей лємєц у вода.

На Виланду аберяю зос скорє мажєвину, мєло зос на муку и а того пєчу хлеб.

У давновдних крайох пєчу хлеб место зос жєтєй муки зос муку од пєтєвєцєх.

У Индиі, Арабиі, Вєтану и Малєй Дєнї правя хлеб од зєрни, котре полюбє паному проку.

У дєлєводних жєлих крайох вст таки зєвна, на котрих ронїє овєци барз полюбєи ваному хлебу.

А у нас треба на хлеб вєльє робити, сриц, шач, аберяц, глєчим, мєлєц, дєк ше достанє тотє вавокашєшє погани.

Руски Керестур.

Нашо дзєцї в пєдзєлїо завєшєпєи на торжєстєвнєи способ шкєловки рок. Рано приши пицки под водєством сво-їх учитєльох до цєрки, а по поладнїо закончили своєю шнєто зос малу при-рєдбу, на котрої дєлєшєвалєи крєстєи стижки и шєзєвалєи шкєлї. На помєткєу пєнрєдбї директор шкєли и, уч. Духєши Дїора цоздравєл шнїцєлєх тєстєох и при-сутних родитєльох, покравєл врсєдних шкєлярєох, а тим цо пре своєо мєшєи способностєи не мєлєи положєи своєю клєси, але зин муши остана у цїх, дал надїи же вєса булєу сошєсно учїц, та годни шчє здогонїц своїх пєйтєнох. Лєм подлї шкєлярє муши остана пре кару на своєо гавьбу у вєстєх клєсох, а пре своєо вєшєцєшє. На акадємїї шнїцки дзєни вивєдєли барз кравєцє сво-їо задєци на задовєшєствєо присутних, а особєно тоти наймєшєи з оводєи и пєршєх клєсох. Мали шкєлярє барз крат-кє дєклємєчєши руски дзєцїнєски вєшєцєчки од нашєго пєста уч. Я. Фєйєсє.

Пєндзєлєк на Вилєбдан по панєхїд-ни шчу одлєжєно у цєркєи за уєсолнєх нашєх пєлєкох, цо прєлєвалєи крєв за шнєбоду своєго отєчєствєа, дзєри пош-лєи насє раз до шкєли да ше спрє-стєцє зос своїма учитєлєми, а найлєшєи шкєлярє да приму своєо награду за свої труд и булєу з тим приєздє друп-тєи, як ше треба учїц.

Б у р з а

Жито 170—175 Д; Кукурїца бачєи и срицє сла 90—95 Д; Ярєц бачєи и срицєи 125—137 Д; Овєс 102—105 Д; Мука 90—255—265 Д; Мука ч. 3 235—245 Д; Мука ч. 6 185—195 Д; Крошлї 100—105 Д; Пасуля 260—265 Д; Отруби 85—90 Д.

